

Coses per fer

Coordina Erica Aspas
www.timeout.cat/que-fer

Un patrimoni de valor incalculable

El Museu d'Història de Catalunya exposa part del fons bibliogràfic de la Universitat de Barcelona. Per Erica Aspas

EL MUSEU D'HISTÒRIA de Catalunya i la Universitat de Barcelona han organitzat la mostra temporal *Els plaers de mirar. Tresors del fons bibliogràfic de la Universitat de Barcelona*. Feu cas del títol i recorreu l'espai amb deteniment, i atenció perquè teniu davant vostre 40 joies de valor incalculable, no només econòmic, sinó històric i antropològic. Perquè sí, estimats lectors *millennials*, durant molts i molts segles el llibre era el màxim vehicle del saber!

La llavor d'aquesta mostra va ser un llibre publicat l'any passat on es recollien 65 peces especials de la col·lecció de la UB i que repassaven les matèries impartides al centre, comentades per professors especialistes. Al museu s'exposen 40 dels 65 llibres, repartits en set temàtiques: *El cel i la terra*, *El poder de la paraula*, *El progrés i la tècnica*, *El relat de la memòria*, *Espiritualitat i pensament* i *Mons*

llunyans. Cada llibre és únic pel seu autor, per les il·lustracions, pels seus amos i fins i tot per estar mutilats.

Abans de ficar-nos en matèria, cal tenir clars uns termes fonamentals quan es parla de llibre antic: diferenciar entre manuscrit, incunable i un imprès. Manuscrit és un llibre escrit a mà; un incunable és un llibre del primer període de la impremta (1450 al 1500) i un imprès és qualsevol llibre sortit d'una impremta a partir del 1501. Apa, ja podem seguir!

Des que el món és món, l'home ha tingut curiositat per tot allò que l'envolta, la naturalesa i els fenòmens meteorològics. A la primera secció, dedicada al cel i la terra, trobareu l'antecedent dels llibres *pop-up*. Pere Apià signa aquesta precisió del 1540 on comparteix els seus càlculs astrològics. Fixeu-vos en les 35 rodes mòbils! També descriu

Dibuix on es veu l'interior de les cambres mortuàries.

Roda on estan representats els signes del zodíac.

l'observació d'un cometa que més tard es va batejar com a Halley. Comparteix vitrina amb un tractat de botànica farcit d'il·lustracions detallades -això el fa destacar entre d'altres del mateix estil- amb 345 plantes, entre elles més de cent referències de plantes exòtiques de nous territoris mai descrites fins llavors. L'autor va trigar 35 anys a completar-lo perquè plantava les llavors a casa seva i documentava el seu creixement. També trobareu un

atles d'Espanya i un llibre del 1665 amb una representació de l'Etnai del Vesuvi.

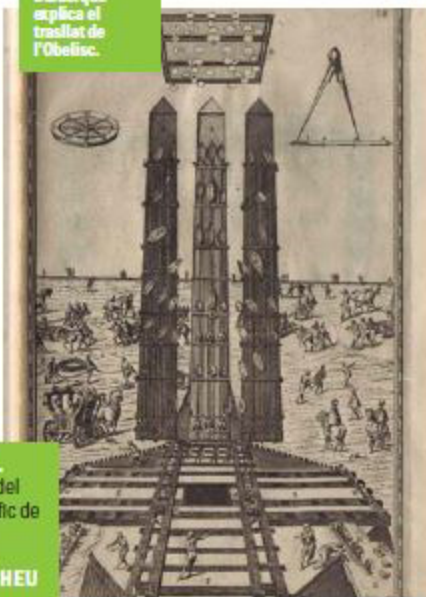
Imagineu què va suposar l'aparició de la impremta. No només permetia conservar i transmetre el saber, també donava eines per aprendre i per desenvolupar la comunicació amb la literatura. Aquí s'obren davant vostre un manuscrit d'*Els cent noms de Déu*, de Ramon Llull, i una recopilació incunable de poesies de Virgili.

Il·lustracions
paganes al
voltant del text.

Dibuix que
explica el
trasllat de
l'Obelisc.

Il·lustració
detallada d'un
tractat de
botànica.

DE QUÈ VA...

Una selecció del
fons bibliogràfic de
la UB.

PER QUÈ HI HEU D'ANAR...

Per apropar-vos al
ric i poc conegut
món del llibre antic.

→ Museu d'Història de
Catalunya.

M: Barceloneta. Fins al
25 de febrer. De dt. a ds.,
de 10 a 19 h. Dg., de 10 a
14.30 h. Gratuït.

El valor per a les generacions
posteriors dels tractats de
medicina i enginyeria que es
recullen aquí és inqüestionable.
Us encantaran les il·lustracions
del llibre d'esgrima, un que parla
de la pràctica quirúrgica al món
àrab i un altre amb la crònica del
trasllat de l'Obelisc del circ de Neró
a la plaça de Sant Pere, a Roma.

Durant el recorregut hi
trobem tractats de dret i normes
monàstiques així com Bibles i
reculls d'altres religions, i també la

representació de l'humanisme i la
seva fe en l'home. Quan us parlen
de mons llunyans, no penseu
en extraterrestres, es tracta dels
primers llibres de viatges motivats
per interessos comercials, polítics,
científics i evangelitzadors. En
podreu veure un de dedicat a
l'Àfrica, anomenada *el món dels
negres*, amb mapes i dibuixos de
tasques quotidianes, així com un
estudi històric dels ritus funeraris
comparats amb altres pràctiques
paganes. ■

EL FON

D'on surten els llibres?

La Biblioteca de Reserva
forma part del CRAI,
Centre de Recursos per
a l'Aprenentatge i la
Investigació de la Universitat
de Barcelona. D'aquí han
sortit els llibres que formen
aquesta exposició.

Multitasca

El CRAI es dedica a la
recerca, difusió, docència,
catalogació, conservació i
exposició dels volums que
formen part de la col·lecció.

El fons, en números

La importància del CRAI
Biblioteca de Reserva
està en la quantitat i en
la riquesa dels volums
que custodia. Arran de les
desamortitzacions del 1835,
els fons de les biblioteques
dels convents de la ciutat
van anar a parar a la
Universitat de Barcelona. Hi
ha 2.150 manuscrits, 1.240
incunables, 128.500 llibres
impressos i més de 8.000
gravats i 800 pergamins.

Apadrina un document

Voleu ser mecenes i
contribuir a preservar la
cultura? Podeu col·laborar
econòmicament en aquest
projecte —a través de la
seva web— i col·laborar en la
restauració i digitalització de
documents del fons.

Es pot visitar?

Dintre de les activitats
de l'exposició, s'han
organitzat visites al taller de
restauració els dijous 11 i
25 de gener. És gratuït amb
reserva prèvia a mhcvistes.
cultura@gencat.cat.